

Nämnder med ansvar för särskilda boenden för äldre

Storsthlm's strategiska nätverk Kommunal ekonomi

Överenskommelse om bibehållet kostnadsansvar vid flyttning till särskilt boende mellan kommunerna i Stockholms län

Rekommendation

Storsthlm's styrelse beslutade på sammanträde den 13 juni 2018 att rekommendera kommunerna i länet att anta överenskommelsen om bibehållet kostnadsansvar vid flyttning till särskilt boende mellan kommunerna i Stockholms län.

Ärendebeskrivning

Storsthlm's styrelse har gett i uppdrag till kansliet att ta fram en överenskommelse för att underlätta flyttning till särskilt boende mellan kommunerna i länet genom att utflyttningsskommunen behåller det långsiktiga ansvaret. Tidigare fanns en liknande överenskommelse i länet om bibehållet ansvar för ursprungskommunen vid flytt till särskilt boende i annan kommun. Överenskommelsen upphörde att gälla i samtliga kommuner i länet vid årsskiftet 2013/2014.

2016 bodde nästan 16 000 personer över 65 år på SÄBO i Stockholms län. I en enkät från Storsthlm framkom att år 2015 var det närmare 400 personer som sökte plats på ett SÄBO från en kommun i länet till en annan av länets kommuner. Det är svårt för kommunerna att planera för och budgetera. Detta gör att det finns ett behov av en utökad samverkan mellan kommunerna i denna fråga.

En arbetsgrupp har tagit fram ett förslag till en överenskommelse som har varit ute på remiss i kommunerna. Resultatet av inkomna svar visade att en del kommuner var i huvudsak positiva till en överenskommelse, medan andra var i huvudsak negativa. Flera kommuner kom också in med synpunkter och förslag på revideringar. Utifrån detta beslutade Storsthlm's styrelse att efter att synpunkter bearbetats in kan de kommuner som önskar teckna en överenskommelse och övriga kommuner ska ges möjlighet att ansluta vid senare tillfälle.

Storsthlm har efter detta haft dialogmöte med kommunerna och gjort förtydliganden och förändringar i överenskommelsen.

Innehåll och målgrupp

Målgruppen för överenskommelsen är personer som bor i en kommun i länet (i ordinärt boende eller i särskilt boende) och vill ansöka om plats i särskilt boende i en annan av länets kommuner. Syftet med överenskommelsen är framförallt att underlätta flyttning mellan kommunerna i Stockholms län för personer i behov av särskilt boende och för att kommunerna ska kunna möta behov av boendeplatser och minska den ekonomiska risken för kommunerna att starta nya boenden.

Socialtjänstlagen ger den enskilde rätt att ansöka om särskilt boende till annan kommun enligt 2a kap. 8 § SoL. Det innebär att den kommun som får ansökan utreder, fattar beslut och ansvarar för insatsen. Den föreslagna nya överenskommelsen innebär ett komplement till ansvarsfördelningen enligt SoL. Det är utflyttningsskommunen som

fattar biståndsbeslut, samt behåller ett långsiktigt ansvar både för kostnad och myndighetsutövning så länge den enskilde har behov av insatsen.

Inflyttningskommunen förmedlar sedan plats på samma villkor som om den sökande var kommuninvånare, dvs platser som förmedlas till sökande från utflyttningskommunen är de som drivs i inflyttningskommunens egen regi eller som inflyttningskommunen upphandlat enligt lagen om valfrihetssystem (LOV) eller lagen om offentlig upphandling (LOU).

I socialtjänstlagen finns en möjlighet att begära överflyttning av ansvaret enligt socialtjänstlagen (2 kap. 10 a §) från utflyttningskommunen till inflyttningskommunen om den enskilde till exempel väljer att folkbokföra sig i den nya inflyttningskommunen. Med denna överenskommelse skulle denna möjlighet avtalas bort.

Dialog och förankring

Diskussioner om överenskommelsen har vid flera tillfällen förts på möten med det strategiska nätverket för socialtjänst och med de strategiska nätverken med kommundirektörer och kommunstyrelseordföranden.

I maj 2017 skickade Storsthlm styrelse ut förslaget till överenskommelse på remiss till kommunstyrelserna i alla länets kommuner. Resultatet av inkomna svar visade att det var 14 kommuner som var i huvudsak positiva till en överenskommelse, 10 kommuner var i huvudsak negativa och en kommun hade inte tagit ställning. Flera kommuner hade också i remissvaren inkommit med synpunkter och förslag på revideringar av överenskommelsen.

Utifrån att Storsthlm styrelse i december 2017 beslutat att de synpunkter som inkommit i remissvaren skulle arbetas in i överenskommelsen bjöd Storsthlm in alla kommuner till en dialog om överenskommelsen den 1 februari 2018. På mötet fördes diskussioner om hur förslagen som inkommit vid remissrundan skulle kunna arbetas in i överenskommelsen. Efter dialogen har ett nytt förslag till överenskommelse tagits fram.

Ärendegång

Rekommendationen adresseras till kommunstyrelserna enligt den rutin som gäller vid beslut i Storsthlm styrelse. Kommunerna fattar beslut enligt gällande delegationsordning.

Kommunerna ombeds meddela sina ställningstaganden genom att sända in protokollsutdrag eller annan beslutshandling till Storsthlm.

Beslut om antagande av överenskommelse är att likställas med undertecknande.
Överenskommelsen börjar gälla den 1 januari 2019.

Svarsperiod

Storsthlm önskar få kommunernas ställningstaganden senast den **31 december** med e-post till registrator@storsthlm.se

Frågor och information

Frågor med anledning av detta besvaras av verksamhetschef Åsa Danielsson, asa.danielsson@storsthlm.se

Med vänlig hälsning

Mats Gerdau
Ordförande, Storsthlm

Madeleine Sjöstrand
Direktör, Storsthlm

Bilaga

Överenskommelse om bibehållet kostnadsansvar vid flyttning till särskilt boende mellan kommunerna i Stockholms län

Överenskommelse om bibehållet kostnadsansvar vid flyttning till särskilt boende mellan kommunerna i Stockholms län

1. Inledning

1.1 Sammanfattning av överenskommelsen

Personer i behov av särskilt boende med heldygnsomsorg har rätt att ansöka om plats i annan kommun enligt 2a kap. 8 § socialtjänstlagen (SoL). Kommunen dit personen önskar flytta utreder ansökan och fattar beslut.

Denna överenskommelse innebär ett alternativ till ansökan enligt SoL. När en person ansöker om plats i annan kommun som ingår i överenskommelsen, fattar utflyttningsskommunen beslut och behåller ansvaret så länge den enskilde behöver insatsen. Kommunerna förbinder sig att, vid flyttning enligt överenskommelsen, inte begära överflyttning av ansvaret från utflyttningsskommunen till inflyttningsskommunen enligt 2a kap 10 § SoL.

De personer som söker plats i särskilt boende med heldygnsomsorg i annan kommun som ingår i överenskommelsen ska informeras om båda sökvägarna, men kommunerna ska verka för att flyttningar sker enligt överenskommelsen. Den enskilde erbjuds samma kvalitet i handläggning och insats vid ansökan enligt överenskommelsen, som vid en ansökan enligt 2 a kap 8 § SoL. Samverkan mellan kommunerna ska fungera så väl att ansökan genom överenskommelsen blir det alternativ som sökande i de allra flesta fall väljer

1.2 Parter

Parter i denna överenskommelse är de kommuner i Stockholms län, som väljer att ingå överenskommelsen. Övriga kommuner har möjlighet att ansluta sig senare.

1.3 Målgrupp

Målgruppen är personer som bor i en kommun som ingår i överenskommelsen (i ordinärt boende eller i särskilt boende) och vill ansöka om plats i särskilt boende med heldygnsomsorg i en annan kommun som ingår i överenskommelsen.

1.4 Bakgrund

Antalet äldre personer i Stockholmsregionen ökar, och därmed ökar behoven av särskilt boende. Närmare 400 personer sökte 2015 plats på särskilt boende med heldygnsomsorg från en kommun i länet till en annan av länets kommuner. Det är svårt för kommunerna att planera för och budgetera för inflyttande. Detta gör att det finns ett behov av en utökad samverkan mellan kommunerna i denna fråga.

1.5 Syfte

Syfte med överenskommelsen är att;

- underlätta flyttning mellan kommunerna som ingått överenskommelsen för personer i behov av särskilt boende.
- kommunerna ska bättre kunna möta behov av boendeplatser.
- öka mångfalden av boenden i kommunerna.
- bidra till att platserna används rationellt.
- minska den ekonomiska risken för kommunerna att starta nya boenden.
- minska konkurrensen mellan kommunerna om platsbrist uppstår i regionen.
- förenkla för den sökande att ansöka till en annan kommun i länet.

1.6 Definitioner

Utflyttningskommun – den kommun där personen är bosatt när hen gör sin ansökan om särskilt boende i annan kommun och är bosatt fram till flytten.

Inflyttningskommun – den kommun dit personen ansöker om att flytta eller har flyttat.

Särskilt boende– boende (enligt 5 kap. 5 § 2 st SoL) som är bemannat dygnet runt.

2. Överenskommelsens grundförutsättningar

Socialtjänstlagen ger den enskilde rätt att ansöka om särskilt boende med heldygnsomsorg i annan kommun enligt 2a kap. 8 §. Det innebär att den kommun som får ansökan utreder, fattar beslut och ansvarar för insatsen. Denna överenskommelse innebär ett alternativ till ansvarsfördelningen enligt SoL.

Överenskommelsen innebär att utflyttningskommunen fattar biståndsbeslut, samt behåller ett långsiktigt ansvar både för kostnad och myndighetsutövning så länge den enskilde har behov av insatsen.

Kommunerna ska verka för att flyttning sker enligt överenskommelsen.

Kommunerna förbinder sig att avstå från att begära överflyttning av ansvaret från utflyttningskommun till inflyttningskommun enligt 2a kap 10 § SoL så länge den enskilde, som fått beslut enligt överenskommelsen, behöver insatsen. Detta gäller oavsett folkbokföring.

Om överenskommelsen skulle sägas upp av någon part kvarstår ansvaret för individbeslut fattade enligt överenskommelsen så länge den enskilde behöver insatsen.

Anpassningar av kommunernas handlägningsrutiner, riktlinjer, verksamhetssystem samt avtal med leverantörer/boenden kan behöva göras för att överenskommelsen ska fungera på det sätt som avses.

Inflyttningskommunen får inte neka att samverka enligt överenskommelsen om utflyttningskommunen så önskar, vilket gäller alla platser, enligt 4.1 oavsett om platsen drivs i egen regi eller av privat vårdgivare. Överenskommelsen innebär inget hinder för en kommun att direktupphandla enstaka plats hos privat vårdgivare i annan kommun.

3. Processen

3.1 Ansökan och handläggning

När det blir aktuellt för en person att ansöka om särskilt boende har personen oftast pågående insatser från kommunen och har därigenom redan kontakt med en handläggare. Det är oftast med handläggaren i utflyttningskommunen som frågan om flyttning först tas upp. Om sökande har önskemål om plats i annan kommun, som ingår i överenskommelsen, informerar handläggaren om de båda sökvägarna och syftet med överenskommelsen. För att underlätta och likställa informationen till de sökande används ett gemensamt informationsblad, som utformas av Storsthlm.

Samverkan mellan kommunerna kring myndighetsutövning och förmedling av plats ska fungera så väl att det blir ett attraktivt val för de sökande.

Ansökan om särskilt boende utreds på sedvanligt sätt och beslut fattas enligt utflyttningsskommunens rutiner. Om beslutet blir att bifalla ansökan tar handläggaren kontakt med inflyttningsskommunen. Ansökan och beslut skickas till inflyttningsskommunen med begäran om plats. Kommunernas kontaktpersoner (se punkt 10) är vid behov behjälpliga med kontakter och informerar om rutiner, som kan skilja sig mellan kommunerna

Om den sökande gör sin ansökan direkt till inflyttningsskommunen, utan föregående information från utflyttningsskommunen handläggs det enligt följande: Handläggaren i inflyttningsskommunen informerar på samma sätt som ovan om de båda sökvägarna och syftet med överenskommelsen, och använder det gemensamma informationsbladet. Det kan leda till att ansökan dras tillbaka från inflyttningsskommunen och istället görs hos utflyttningsskommunen, eller att ansökan kvarstår till inflyttningsskommunen. I det sistnämnda fallet utreder och beslutar inflyttningsskommunen på det sätt man handlägger en ansökan enligt SoL 2a kap 8 §.

3.2 Folkbokföring

Den sökande bör vara fortsatt folkbokförd i utflyttningsskommunen. Därigenom kommer utflyttningsskommunen, som har det fortsatta ansvaret, att uppbära skatt och statsbidrag. Det är i enlighet med folkbokföringslagen att kvarstå folkbokförd i utflyttningsskommunen under dessa förhållanden. Om sökande kommer att sakna adress i utflyttningsskommunen anses personen bosatt endast i kommunen.

Sökande informeras om skälen för fortsatt folkbokföring i utflyttningsskommunen. Detta ingår också i informationsbladet, som nämns i 3.1.

Överenskommelsen gäller dock oavsett folkbokföring.

3.3 Förmedlande av plats

Inflyttningsskommunen förmedlar plats på samma villkor som vid en ansökan till kommunen enligt 2a kap 8 § SoL, dvs på motsvarande sätt som om sökande vore kommuninvånare.

Plats förmedlas enligt inflyttningsskommunens rutiner. Om inflyttningsskommunen tillämpar valfrihet enligt LOV i särskilt boende gäller valfriheten på samma sätt för den enskilde när plats har begärts enligt överenskommelsen som för ansökningar från kommuninnevånare. Vilka platser som omfattas – se punkt 4.1.

När plats har erbjudits och accepterats av den sökande skriver utflyttnings- och inflyttningsskommunen ett individavtal. I individavtalet ska framgå kostnad för platsen samt vad som gäller ansvarsfördelning mellan kommunerna. Förslag till mall för individavtal tas fram av Storsthlm.

3.4 Verkställighet

Utflyttningsskommunen ansvarar för alla insatser, som den sökande behöver, fram till flyttningen. Om det blir väntetid tills plats kan förmedlas i inflyttningsskommunen kan sökande vänta i sitt ordinära boende, med insatser där, eller erbjudas plats i särskilt boende i utflyttningsskommunen under väntetiden.

Utflyttningsskommunen, som fattat biståndsbeslutet, rapporterar i förekommande fall ej verkställt beslut till Inspektionen för vård och omsorg, IVO. Om sökande avstår från plats i utflyttningsskommunen under väntetiden kommer det inte att medföra sanktionsavgift i de fall verkställigheten tar mer än 3 månader.

Om det framkommer behov att mer detaljerat klargöra och förtydliga handläggningsrutinerna får kommunernas kontaktpersoner (se punkt 9) tillsammans arbeta fram till sådana förtydliganden.

4 Platser i särskilt boende

4.1 Platser som omfattas

Avtalet omfattar alla särskilda boenden enligt 5 kap.5 § st SoL oavsett vad respektive avtalspart själva valt att benämna dessa, såvida inte annat är särskilt föreskrivet i detta avtal.

Platser på särskilda boenden som förmedlas till sökande enligt överenskommelsen är de som drivs i inflyttningskommunens egen regi eller som inflyttningskommunen har upphandlat enligt lagen om valfrihetssystem (LOV) eller lagen om offentlig upphandling (LOU). Profilboenden för t ex språk, religion, kultur omfattas av överenskommelsen om de är upphandlade enligt LOV eller LOU eller drivs i egen regi av inflyttningskommunen. I samtliga fall gäller det platser belägna i inflyttningskommunen

En ansökan om flyttning till en kommun där utflyttningskommunen har LOV-platser hanteras som huvudregel enligt utflyttningskommunens LOV-rutin. Om utflyttningskommunens LOV-platser i den sökta kommunen är få eller koncentrerade till enstaka boenden kan utflyttningskommunen välja att istället använda överenskommelsen.

4.2 Platser som inte omfattas

Boende för specifika behov där kommunerna idag köper enstaka platser ingår inte i överenskommelsen. Vid behov av sådana platser får utflyttningskommunen avtala direkt med boendet om köp av plats. Det kan exempelvis handla om personer med frontallobsdemens, psykisk sjukdom eller yngre somatiskt sjuka.

5. Ersättningar och avgifter

Utflyttningskommunen ersätter inflyttningskommunens kostnad för plats enligt samma villkor som inflyttningskommunen ersätter boendet genom sina avtal eller intern ersättning.

Om inflyttningskommunen tillämpar nivågraderad ersättning gör utflyttningskommunen nivåbedömning i samråd med inflyttningskommunen, så att bedömningen blir gjord enligt inflyttningskommunens regler. Inflyttningskommunens kontaktperson (punkt 10) är behjälplig vid behov.

Utflyttningskommunen har det fortsatta myndighetsansvaret och debiterar den enskilde avgift enligt utflyttningskommunens regler.

6. Ansvarsfrågor

Inflyttningskommunen ansvarar för

- Att fastställa krav och villkor för kvalitet och innehåll i boendet i samband med upphandling eller på annat sätt. Utflyttningskommunen får på begäran ta del av dessa.
- Verksamhetsuppföljning/tillsyn av boendet Utflyttningskommunen får på begäran ta del av dessa. Detta kan regleras närmare i individavtalet.(punkt 3.3).
- Medicinskt ansvarig sköterska, MAS, i enlighet med kommunens avtal med utförare.
- Avvikelsehantering enligt lagar och föreskrifter.

- Att snarast informera utflyttningskommunen om en avvikelse gäller en person som utflyttningskommunen har myndighetsansvar för.

Utflyttningskommunen har ansvar för;

- Myndighetsutövning och uppföljning av det individuella beslutet för den person som flyttat.
- Kostnaden för insatsen.

Folkbokföringskommunen (oftast utflyttningskommunen) har ansvar för;

- Utredning av färdtjänst (oftast är det klart före flyttningen).
- Handläggning och beslut om riksfärdtjänst.
- Handläggning och tillsyn av god man och förvaltare (oftast finns företrädare utsedd före flyttning).
- Mottagare av kallelse till vårdplanering/samverkan vid utskrivning från slutenvård. Vårdplanering/samverkan sker främst mellan slutenvård och det särskilda boendet. Om det finns behov av samverkan med myndigheten är det utflyttningskommunens handläggare som har ansvaret och kallelse förmedlas till denne.

7. Kontaktpersoner

Varje kommun/stadsdel i Stockholms stad utser en kontaktperson för överenskommelsen som är särskilt insatt i överenskommelsen och kan råda och informera berörda handläggare och chefer.

Kontaktpersonerna har en mycket viktig roll som innefattar:

- Att verka för att syftet med överenskommelsen implementeras i det praktiska arbetet.
- Att återkommande vid behov informera om överenskommelsen till biståndshandläggare, boendesamordnare, och liknande funktioner, myndighetschefer och chefer för boenden i den egna kommunen.
- Att bistå med kontakter och samverkan då kommunen berörs av inflyttning/utflyttning.
- Att vid behov underlätta samverkan mellan inflyttnings- och utflyttningskommun kring tillsyn och uppföljning av boenden.
- Att samverka med alla övriga kontaktpersoner kring handlägningsrutiner, tolkning av överenskommelsen m.m. I detta ingår att lösa frågor och oklarheter mellan kommunerna kring rutiner och arbetssätt och tolkning av överenskommelsen.
- Att föra oenigheter vidare i enlighet med punkt 8.
- Att sammanställa uppgifter för uppföljning av överenskommelsen, i enlighet med punkt 10.

8. Oenighet om tolkning av överenskommelsen

Oenighet om tolkning av överenskommelsen löses i första hand genom samråd mellan de berörda kommunernas kontaktpersoner.

Om dessa inte kan lösa frågan behandlas den i samråd mellan flera kommuners kontaktpersoner. Storsthlm bistår kontaktpersonerna med tolkning av överenskommelsen.

Svårigheter eller oklarheter som kontaktpersonerna inte kan lösa eller som skapar återkommande svårigheter i tillämpningen av överenskommelsen förs till Storsthlm's arbetsutskott för tolkning och ställningstagande till eventuellt behov av att förtydliga överenskommelsen.

9. Giltighetstid anslutning och uppsägning

Denna överenskommelse börjar gälla den 1 juli- 2019 och gäller till dess att överenskommelsen sägs upp eller omförhandlas.

Kommunens beslut om antagande är att likställas med undertecknande av överenskommelsen. Protokollsutdrag skickas till Storsthlm.

Uppsägningstiden är på sex månader från att uppsägning inkommit. Uppsägning av överenskommelsen görs skriftligt till Storsthlm som snarast meddelar övriga kommuner.

För en kommun, som inte har ingått överenskommelsen från början och önskar ansluta sig till överenskommelsen är anslutningstiden sex månader från att kommunen fattat beslut.

10. Regelbunden uppföljning av överenskommelsen

Erfarenheter från överenskommelsen följs upp en gång per halvår av Storsthlm i samarbete med kommunerna.

Kommunerna ska främst lämna uppgifter om:

- Antal ansökningar som kommit till kommunen från övriga kommuner som ingår i överenskommelsen. Det gäller ansökningar som gjorts både enligt överenskommelsen och enligt SoL 2 a kap. 8 §.
- Från vilka kommuner ansökningarna inkommit.
- Hur många platser som förmedlats enligt överenskommelsen.
- Hur många som väntar på plats med beslut enligt överenskommelsen.
- Hur många beslut som fattats enligt överenskommelsen dvs flyttning till annan kommun.
- Antal ansökningar från kommuner i länet, som inte ingår i överenskommelsen. Detta blir ett underlag för att bedöma överenskommelsens effekter.
- Vilka svårigheter, som framkommit i tolkning, samverkan och rutiner kring överenskommelsen.

Anna Nerelius

Ärendegång:

Styrelsen

2017-12-14

Remissvar angående överenskommelse om flyttning till särskilda boenden för äldre mellan kommunerna i Stockholms län

Förslag till beslut

Styrelsen ger kansliet i uppdrag att bearbeta förslaget till överenskommelse utifrån inkomna synpunkter innan överenskommelsen rekommenderas till kommunerna.

Sammanfattning

Storsthlm styrelse har uppdragit till kansliet att redovisa ett förslag om hur en överenskommelse gällande äldres flyttning till särskilt boende för äldre (SÄBO) mellan kommunerna i länet skulle kunna utformas. En arbetsgrupp med representation från Storsthlm och ett antal kommuner har tillsammans med en konsult som anlidades av Storsthlm arbetat fram ett förslag till en överenskommelse. I maj 2017 skickade Storsthlm styrelse ut förslaget till överenskommelse på remiss till kommunstyrelserna i alla länets kommuner.

Resultatet av inkomna svar visar att det är 14 kommuner som är i huvudsak positiva till en överenskommelse, 10 kommuner är i huvudsak negativa och en kommun har inte tagit ställning. Flera kommuner har också i remissvaren inkommit med synpunkter och förslag på revideringar av överenskommelsen.

Utifrån remissvaren har Storsthlm arbetsutskott gjort bedömningen att de kommuner som önskar kan teckna en överenskommelse om äldres flyttning till SÄBO mellan kommunerna i länet. Övriga kommuner ska ges möjlighet att ansluta vid senare tillfälle. Först ska kansliet ge svar på frågor och arbeta in de synpunkter som inkommit i remissvaren.

Beskrivning av ärendet

Antalet äldre personer i Stockholmsregionen ökar, och därmed ökar behoven av särskilt boende (SÄBO). 2016 bodde nästan 16 000 personer över 65 år på SÄBO i Stockholms län. I en enkät från Storsthlm framkom att år 2015 var det närmare 400 personer som sökte plats på ett SÄBO från en kommun i länet till en annan av länets kommuner. Det kan vara svårt för kommunerna att planera för och budgetera när det kommer många

ansökningar till SÄBO från invånare i andra kommuner. För att kunna klara den utbyggnad av särskilt boende som behövs och därmed också öka valfriheten för de äldre som är i behov av SÄBO har det identifierats ett behov av en utökad samverkan mellan kommunerna i denna fråga.

Tidigare fanns en överenskommelse i länet om bibehållet kostnadsansvar för ursprungskommunen vid flytt till särskilt boende i annan kommun. Alla kommuner var inte med i överenskommelsen och efter att flera kommuner valde att säga upp den så upphörde den att gälla i samtliga kommuner i länet vid årsskiftet 2013/2014.

Storsthlm styrelse beslutade den 25 februari 2016 att uppdra till kansliet att redovisa ett förslag om hur en överenskommelse gällande äldres flyttning till SÄBO mellan kommunerna i länet skulle kunna utformas. Syftet skulle vara att kommunerna kan köpa platser av varandra och att den placerande kommunen behåller ett långsiktigt betalningsansvar.

En arbetsgrupp med representation från Storsthlm och ett antal kommuner har tillsammans med en konsult som anlitades av Storsthlm arbetat fram ett förslag till en överenskommelse. I maj 2017 skickade Storsthlm styrelse ut förslaget till överenskommelse på remiss till kommunstyrelserna i alla länets kommuner. Svarstiden som från början var 31 augusti 2017 förlängdes till den 31 oktober, då ett stort antal kommuner hörde av sig om förlängd svarstid.

Grunderna i förslaget till överenskommelse

Socialtjänstlagen (2001:453) ger den enskilde rätt att ansöka om särskilt boende till annan kommun enligt 2a kap. 8 §. Det innebär att den kommun som får ansökan utreder, fattar beslut och ansvarar för insatsen. Den föreslagna överenskommelsen innebär ett avsteg från ansvarsfördelningen enligt SoL. Den skulle innebära att utflyttningskommunen fattar biståndsbeslut, samt behåller ett långsiktigt ansvar både för kostnad och myndighetsutövning så länge den enskilde har behov av insatsen.

Inflyttningskommunen förmedlar sedan plats på samma villkor som om den sökande var kommuninvånare, dvs platser som förmedlas till sökande från utflyttningskommunen är de som drivs i inflyttningskommunens egen regi eller som inflyttningskommunen upphandlat enligt lagen om valfrihetssystem (LOV) eller lagen om offentlig upphandling (LOU).

Det finns en möjlighet att begära överflyttning av ansvaret enligt socialtjänstlagen (2 kap. 10 a §) från utflyttningskommunen till inflyttningskommunen om den enskilde till exempel väljer att folkbokföra sig i den nya inflyttningskommunen. Med denna överenskommelse skulle denna möjlighet avtalas bort.

Redovisning av svar från kommunerna

Vi har fått in svar från 25 kommuner. Svar från Norrtälje saknas.

Tre frågor ställdes i remissen. Nedan redovisas svaren från kommunerna.

1. Är kommunen intresserad av att anta förslaget till överenskommelse?

Utifrån inkomna svar kan man se att det är 14 kommuner som är i huvudsak positiva till en överenskommelse, 10 kommuner är i huvudsak negativa och en kommun har inte tagit ställning. Nedan redovisas i tabellform vilka kommuner som är i huvudsak positiva respektive negativa. I kolumnen längst till höger anges de huvudsakliga argumenten

som anges i remissvaren. Argumenten redovisas samlat och inte vad varje kommun har sagt.

	Kommuner	Argument, exempel
I huvudsak positiv 14 kommuner	Danderyd, Lidingö, Nacka, Salem, Sigtuna, Sollentuna, Solna, Stockholm, Tyresö, Täby, Upplands-Bro, Vallentuna, Värmdö, Österåker.	-säkerställer ett långsiktigt kostnadsansvar -stimulerar och ger möjlighet att kunna planera bättre för utbyggnad av SÄBO -bra syfte med kommuninvånaren i fokus -ger ökad valfrihet för den enskilde -ger ökad möjlighet för den enskilde att flytta till boende som passar de individuella behoven -ger ökad möjlighet till att kunna planera ekonomiskt för kommunen -ger mer likvärdig biståndsbedömning i länet -minskar administrativ börda på handläggare
I huvudsak negativ 10 kommuner	Botkyrka, Ekerö, Haninge, Huddinge, Järfälla, Nykvarn, Nynäshamn, Sundbyberg, Södertälje, Upplands-Väsby	- nuvarande lagstiftning (SoL) är tillräcklig -risk för tvister/konflikter mellan kommunerna - för mycket oklarheter kring ansvarsfördelning mellan in- och utflyttningskommun - oklart vad de ekonomiska konsekvenserna blir - osäkerheter kring folkbokföringen -kan innebära merarbete för biståndshandläggarna
Kan inte ta ställning 1 kommun	Vaxholm	Mer analyser och förstudier behövs för att kunna ta ställning.

2. Finns det förslag till ändringar eller tillägg i förslaget till överenskommelse?

Flera av de kommuner som angett att man är i huvudsak positiv till en överenskommelse har lämnat förslag på ändringar, förtydliganden eller tillägg som man önskar se i överenskommelsen. Nedan ges exempel på de förslagen på en översiktlig nivå i punktform.

- Ansvarsfrågorna behöver förtydligas i överenskommelsen gällande uppföljning, kvalitet, tillsyn och MAS- ansvar. Detta kommenteras framförallt av Lidingö, Danderyd, Nacka, Upplands-Bro och Tyresö.

- Frågorna kring folkbokföringen behöver förtydligas eller utredas vidare enligt bland annat Stockholms stad, Danderyd och Lidingö.
- Solna och Täby önskar förtydligande om hur tvister ska lösas, en skrivning om vårdplanering och att en mall för individavtal ska tas fram.
- Danderyd föreslår fortsatt utredning kring hur ansökan ska handläggas samt förutsättningar för LOV.
- Tyresö anser att överenskommelsen bör kravställa att varje kommun ska ha en god utbyggnad av SÄBO- platser och viten för den kommun som inte sköter uppföljning och tillsyn.
- Vallentuna anser att det behöver tydliggöras hur man ska hantera om kommuner väljer att ställa sig utanför överenskommelsen.
- Stockholms stad anser att justeringar behöver göras i överenskommelsen för att förtydliga att tillämplig lagstiftning gäller och att överenskommelsen är ett komplement till, inte ett avsteg från gällande lagstiftning (SoL).

3. *Har kommunen övriga synpunkter/förslag?*

Flera kommuner har också inkommit med övriga synpunkter och kommentarer. Dessa redovisas i korthet nedan:

- Solna och Österåker anser att det är en förutsättning att alla kommuner antar överenskommelsen.
- Stockholms stad och Sollentuna påpekar att det är viktigt att en majoritet av kommunerna antar överenskommelsen.
- Solna föreslår att Storsthlm tillsammans med kommunerna gemensamt jobbar med att ta fram en länsövergripande äldrepenng.
- Sundbyberg framför önskemål om ett länsövergripande arbete gällande LOV i SÄBO, exempelvis kring prissättning.
- Nacka framför att det bör finnas ett regionalt nätverk som hålls ihop av Storsthlm. Nätverkets uppdrag kan vara att arbeta fram en gemensam hållning för flyttning mellan kommunerna i länet.
- Flera kommuner som har uttryckt att man i huvudsak är negativa till en överenskommelse uttrycker att man är positiva till samverkan. Detta har kommenterats av bland annat Upplands-Väsby och Järfälla.

Ett antal kommuner har i sitt remissvar bifogat en redogörelse för kommande behov och utbyggnad av SÄBO i kommunen. Detta har sammanställts och följer med som en bilaga till denna tjänsteskrivelse.

Slutsats

Det är 14 kommuner som är huvudsakligen positiva till en överenskommelse och 10 kommuner är huvudsakligen negativa. De huvudsakliga argumenten för ställningstagandena anges i tabellen ovan.

Det samlade resultatet från remissvaren redovisades på Storsthlm's arbetsutskott den 28 november 2017. Där diskuterades frågan och arbetsutskottet kom fram till att de kommuner som så önskar kan gå vidare och teckna en överenskommelse.

Övriga kommuner ska ges möjlighet att ansluta vid senare tillfälle. Innan en överenskommelse kan rekommenderas till kommunerna ska kansliet bearbeta förslaget till överenskommelse vidare utifrån inkomna frågor, synpunkter och revideringsförslag.

Bilagor

1. Redogörelse för kommunernas kommande behov och strategi för SÄBO
2. Förslag till överenskommelse, 2017-04-05